

ZARZĄDZENIE NR 16 /2016
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY
z dnia 5 maja 2016 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Dolina Osy”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1936 i 2171), zarządza się, co następuje:

§1. Ustanawia się zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy”, zwanego dalej „rezerwatem” na okres 5 lat od dnia wejścia zarządzenia w życie.

§2. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie dolnego odcinka doliny rzeki Osy z nie zmienioną szatą roślinną.

§3. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków przedstawia załącznik nr 1 do zarządzenia.

§4. Obszar rezerwatu określony w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia obejmuje się ochroną czynną lub krajobrazową, pozostały teren rezerwatu podlega ochronie ścisłej.

§5. 1. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną czynną, z podaniem ich rodzaju, rozmiaru i lokalizacji przedstawia załącznik nr 3 do zarządzenia.

2. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną krajobrazową, z podaniem ich rodzaju, rozmiaru i lokalizacji przedstawia załącznik nr 4 do zarządzenia.

§6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Marek Magannikowski
Regionalny Konserwator Przyrody
w Bydgoszczy

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 16/2016
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 5 maja 2016 roku

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Antropogeniczne zniekształcenie zespołów leśnych w rezerwacie, na skutek wprowadzania, w przeszłości, gatunków obcych ekologicznie lub geograficznie.	Stopniowe usuwanie gatunków drzew obcych ekologicznie (sosny pospolitej <i>Pinus sylvestris</i> , brzozy brodawkowatej <i>Betula pendula</i> , modrzewia europejskiego <i>Larix decidua</i> , świerka pospolitego <i>Picea abies</i>) lub geograficznie z żyznych leśnych zespołów roślinnych rezerwatu, w okresie jesienno-zimowym.
2.	Niewłaściwy skład gatunkowy ekosystemów leśnych.	Przywracanie naturalnego składu gatunkowego drzewostanów poprzez stopniowe usuwanie drzew niezgodnych z siedliskiem w okresie jesienno-zimowym, a także stopniowe wprowadzanie i pielęgnacja gatunków drzew właściwych dla danych ekosystemów leśnych.
3.	Uszkodzenie odnowienia na skutek działania czynników abiotycznych.	Renaturalizacja składu gatunkowego niedojrzałych drzewostanów. Regulacja zagęszczenia i składu gatunkowego drzewostanu na korzyść gatunków właściwych dla siedliska, do momentu uzyskania odporności na czynniki abiotyczne.
4.	Zaprzestanie użytkowania łąk i pastwisk oraz sukcesja wtórna krzewów i drzew w ich obrębie.	Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk, usuwanie drzew i krzewów.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Regionalny Konserwator Przyrody
w Bydgoszczy

Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 16 /2016
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 5 maja 2016 roku

Wykaz obszarów objętych ochroną czynną lub krajobrazową w granicach rezerwatu

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja w Leśnictwie Słup, Nadleśnictwie Jamy ¹
1.	Obszary objęte ochroną czynną	oddz. 232 a, m, n, 233 b, j, 234 b, c, 235 a, c, d, f, g, h, i, j, k, 236 a, i, j, 237 a, b, 239 a, 240 a, f, 243 c, f, h, 244 b, d, f, g, 245 c, f, h, o, p, r, 251 b, 253 a, b, f, h, g, 254 d, g, 255 a, c, f, 256 f, l, k, 257 b, d, f, 258 b, 259 a, b, d, f, g, h, i, 260 a, b, c, d, f/f+g/, 261 b, c, d, 262 a, b, c, d, 263 a, b,
2.	Obszary objęte ochroną krajobrazową	oddz. 233d, 234 a, 237 d, 237 j, 237 f, 237 g, 237 k, 238 a, 238 c, 239 c, 239 d, 240 h, 240 j, 240 n, 240 l, 242 f, g, i, j, k, 243 d, 244 c, 256 m, 257 g, 258 d, i, j, część oddziałów: 258 a-99 (0,65 ha), 258 a-01 (0,3649 ha), 258 c (0,18 ha).

¹ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy na okres 2007 - 2016.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Marek Machnikowski
Regionalny Konserwator Przyrody
w Bydgoszczy

Załącznik nr 3 do zarządzenia nr 16/2016
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 5 maja 2016 roku

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną czynną,
z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych na terenie Leśnictwa Słup, Nadleśnictwa Jamy ¹
1.	Przywracanie naturalnych cech leśnym zespołom roślinnym, poprzez stopniowe usuwanie gatunków drzew obcych ekologicznie (So, Św, Brz, Md, Ol) lub geograficznie (Dbc, Dg). Stopniowe odsłanianie naturalnego podrostu drzew zgodnych z siedliskiem. Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym. Działania ochronne nie mogą pogorszyć stanu zachowania siedliska. Pozostawianie drzew starych, dziuplastych i próchniejących oraz wykrotów.	oddz. 232 a, m, n, 234 c, 235 a, c, d, f, i, j, 236 j, 237 b, 239 a, 240 f, 243 c, h, 244 b, d, f, g, 245 c, o, r, 251 b, 253 a, b, f, g, 254 g, 255 c, 256 f, l, 257 b, f, 258 b, 259 a, b, f, i, 260 d, f/f+g/, 261 b, 262 a, c, 263 a, b,
2.	Prześwietlenie drzewostanu dla rozwoju podrostów i II piętra. Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym. Pozostawianie drzew starych, dziuplastych i próchniejących oraz wykrotów.	oddz. 235 d, h, j, 237 b, 239 a, 240 a, 240 f, 243 c, 244 b, f, 245 c, o, r, 251 b, 253 b, f, 254 g, 255 c, 256 f, l, 257 b, d, f, 258 b, 259 b, d, f, g, i, 260 d, f/f+g/, 262 a, d, 263 a, b,
3.	Usunięcie przestojów Dbc, (do 30%) Bk, pozostawienie drewna na gruncie. Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym.	oddz. 233 b, 260 c,

4.	Regulacja składu i zwarcia drzewostanu w celu popierania gatunków grądowych. Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym. Pozostawianie drzew starych, dziuplastych i próchniejących oraz wykrotów.	oddz. 234 c, 236 a, j, 261 d,
5.	Renaturalizacja składu gatunkowego niedojrzałych drzewostanów. Regulacja zagęszczenia, składu gatunkowego drzewostanu na korzyść gatunków właściwych dla siedliska, do momentu uzyskania odporności na czynniki abiotyczne. Działania prowadzić w okresie jesienno-zimowym.	oddz. 232 m, 233 b, j, 234 b, 235 g, i, k, 236 i, 243 f, 244 d, g, 245 f, h, o, p, 253 a, g, h, 259 a, g, h, 260 b, c, 262 c,
6.	Odślanianie istniejących gniazd Db oraz inicjowanie odnowień na powierzchni międzygniazdowej z miejscowo występujących gatunków grądowych. Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym.	oddz. 237 a,
7.	Odślanianie podsadzeń Db w placówkach na pow. 6 ha, na pozostałej powierzchni popieranie II-piętra, cięcia pielęgnacyjne w placówkach. Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym.	oddz. 262 b,
8.	Kształtowanie naturalnego siedliska żyznej buczyny niżowej. Cięcia odślaniające naturalne odnowienia Bk, Lp, Gb, , cięcia regulujące skład gatunkowy i pielęgnacyjne w odnowieniach. Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym. Pozostawianie drzew starych, dziuplastych i próchniejących oraz wykrotów.	oddz. 254 d, 255 a, f, 256 k (do 20% zapasu), 260 a (do 50% zapasu), 261 c (do 30% zapasu),
9.	Przy cięciach usuwających przestoje, odślaniających naturalne odnowienia, cięciach w drzewostanach dojrzałych oraz regulujących występowanie gatunków obcych geograficznie	oddz. 232 a, m, n, 233 b, 234 c, 235 a, c, d, f, h, i, j, 236 a, j, 237 a, b, 239 a, 240 a, f, 243 c, 244 b, d, f, g, 245 c, o, r, 251 b, 253 a, b, f,

<p>należy pozostawić minimum 30% pozyskanego drewna w rezerwacie celem zwiększenia ilości martwego drewna w ekosystemach leśnych rezerwatu.</p> <p>Dążenie do i utrzymywanie ilości martwego drewna na poziomie 20 m³/ha w drzewostanach dojrzałych.</p> <p>Wprowadzanie podsadzeń gatunkami właściwymi dla siedliska, w przypadku braku odnowień naturalnych i ich pielęgnacja.</p>	<p>g, 254 d, g, 255 a, c, f, 256 f, l, k, 257 b, d, f, 258 b, 259 a, b, d, f, g, i, 260 a, c, d, f/f+g/, 261 c, d, 262 a, b, c, d, 263 a, b,</p>
---	--

¹ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy na okres 2007 - 2016.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Regionalny Konserwator Przyrody
w Bydgoszczy

Załącznik nr 4 do zarządzenia nr 46/2016
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 5 maja 2016 roku

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną krajobrazową, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych na terenie Leśnictwa Słup, Nadleśnictwa Jamy ¹
1.	Usuwanie So, Św, Brz. Wprowadzenie dębu (grodzienie i pielęgnacja). Prześwietlanie II piętra (usuwać So, Ol). Promować naturalne odnowienia. Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym. Ochrona drzew starych, dziuplastych i próchniejących oraz wykrotów.	oddz. 233d, 237 d (do 40% zapasu So), 234 a (do 40% poboru So, Św), 242 f (do 50% zapasu Brz), 242 g, j (do 50% zapasu Brz, Św, So), 244 c (do 30% zapasu So, Św),
2.	Stopniowe eliminowanie So, Brz, Md, popieranie gatunków łąkowych oraz II piętra, promowanie odnowień naturalnych. Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym. Ochrona drzew starych, dziuplastych i próchniejących oraz wykrotów.	oddz. 238 a, 242 i, 242 k, 243 d, 256 m, 257 g, 258 d, i, j,
3.	Przy cięciach odsłaniających naturalne odnowienia, cięciach w drzewostanach dojrzałych oraz regulujących występowanie gatunków obcych geograficznie należy pozostawić minimum 30% pozyskanego drewna w rezerwacie. Dążenie do i utrzymywanie ilości martwego drewna na poziomie 20 m ³ /ha w drzewostanach dojrzałych.	oddz. 233d, 234 a, 237 d, 238 a, 242 f, g, i, j, k, 243 d, 244 c, 256 m, 257 g, 258 d, i, j,

	<p>Usuwanie drzew należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym. Pozostawić drzewa dziuplaste i próchniejące oraz wykroty.</p> <p>Wprowadzanie podsadzeń gatunkami właściwymi dla siedliska, w przypadku braku odnowień naturalnych i ich pielęgnacja.</p>	
4.	<p>Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk.</p> <p>Usuwanie drzew i krzewów na obszarach łąk i pastwisk nie stanowiących zwartych płatów czy większych kęp, zajmujących powyżej 15 % powierzchni użytku. Usunięcie pozyskanego drewna z terenu rezerwatu lub pozostawianie go w drzewostanach lub na ich skraju.</p>	<p>oddział: 237 j, 237 f, 237 g, 237 k, 238 c, 239 c, 239 d, 240 h, 240 j, 240 n, 240 l, część oddziałów: 258 a-99 (0,65 ha), 258 a-01 (0,3649 ha), 258 c (0,18 ha), Leśnictwo Słup.</p>

¹ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy na okres 2007 - 2016.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Regionalny Konserwator Przyrody
w Bydgoszczy

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 22 ust. 2 pkt. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy ustanawia w drodze zarządzenia zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy”, na okres 5 lat od dnia wejścia zarządzenia w życie.

W niniejszym zarządzeniu ujęto działania ochronne wnioskowane przez Nadleśnictwo Jamy, które będzie je realizować. W zadaniach ochronnych określono jako zagrożenie dla rezerwatu m.in. antropogeniczne zniekształcenie zespołów leśnych w rezerwacie, na skutek wprowadzania, w przeszłości, gatunków obcych ekologicznie lub geograficznie. W ramach przeciwdziałania ww. zagrożeniu zaplanowano stopniowe usuwanie gatunków drzew obcych ekologicznie (sosny pospolitej *Pinus sylvestris*, brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, modrzewia europejskiego *Larix decidua*, świerka pospolitego *Picea abies*) lub geograficznie, z żyznych leśnych zespołów roślinnych rezerwatu.

Kolejnym zagrożeniem jest niewłaściwy skład gatunkowy ekosystemów leśnych. W związku z powyższym zaplanowano przywracanie naturalnego składu gatunkowego drzewostanów poprzez stopniowe usuwanie drzew niezgodnych z siedliskiem w okresie jesienno-zimowym, a także stopniowe wprowadzanie i pielęgnacja gatunków drzew właściwych dla danych ekosystemów leśnych.

Przy cięciach usuwających przestoje, odsłaniających naturalne odnowienia, cięciach w drzewostanach dojrzałych oraz regulujących występowanie gatunków obcych geograficznie należy pozostawić minimum 30% pozyskanego drewna w rezerwacie celem zwiększenia ilości martwego drewna w ekosystemach leśnych rezerwatu. Należy dążyć do i utrzymywać ilości martwego drewna na poziomie 20 m³/ha w drzewostanach dojrzałych.

Ponadto wprowadzono możliwość podsadzeń gatunkami właściwymi dla siedliska, w przypadku braku odnowień naturalnych i ich pielęgnacja.

Aby przeciwdziałać uszkodzeniu odnowienia na skutek działania czynników abiotycznych, przeprowadzona zostanie renaturalizacja składu gatunkowego niedojrzałych drzewostanów. Przewidziano także regulację zagęszczenia i składu gatunkowego drzewostanów na korzyść gatunków właściwych dla siedliska, do momentu uzyskania odporności na czynniki abiotyczne.

Ponadto określono możliwość ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk oraz usuwania drzew i krzewów na obszarach łąk i pastwisk nie stanowiących zwartych płatów czy większych kęp, zajmujących powyżej 15 % powierzchni użytku na terenie rezerwatu

(usunięcie pozyskanego drewna z terenu rezerwatu lub pozostawianie go w drzewostanach lub na ich skraju). Powyższe działanie ochronne eliminuje zagrożenie jakim jest, zaprzestanie użytkowania łąk i pastwisk oraz sukcesja wtórna krzewów i drzew w ich obrębie.

Projekt niniejszego zarządzenia zaopiniowany został przez zarządcę terenu powyższego rezerwatu przyrody, Nadleśnictwo Jamy, pismem z dnia 21.04.2016 r., znak ZG.7212.12.2016.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Regionalny Konserwator Przyrody
w Bydgoszczy